

تاریخ: ۱۳۹۶/۱۰/۰۵

کلاس پرونده: ۱۱۸۸/۹۲

شماره پرونده: ۹۲۰۹۹۸۰۹۰۰۰۰۰۰۱۰۴۲۶+

شماره بایگانی:

پیوست:

بسمه تعالی

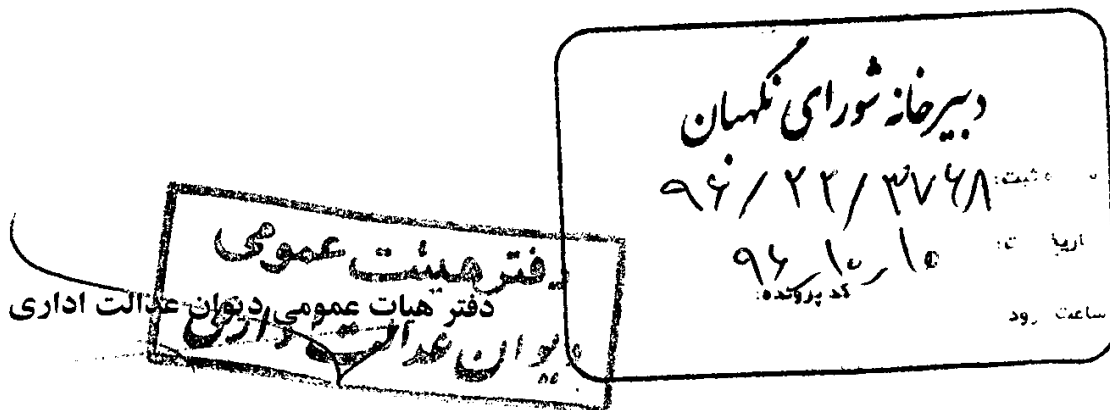
مدیریت محترم کل دبیرخانه شورای نگهبان

با اهداء سلام:

بازگشت به نامه شماره ۲۴۰۲/۱۰۲/۹۳ مورخ ۱۰/۰۸/۱۳۹۳ به پیوست تصویر دادنامه

شماره ۸۶۱ مورخ ۰۷/۰۹/۱۳۹۶ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی

ارسال می شود./

تاریخ: ۱۳۸۸

شماره:

پدوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۸۶۱

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۶/۹/۷

کلاس پرونده: ۱۱۸۸/۹۲

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: خانم زهرا مظاهری خوب

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تبصره (۱۰) ماده ۲۴ و تبصره (۳) ماده ۲۶ و تبصره (۲) ماده ۴۷ تعرفه

عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر همدان از تاریخ تصویب

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال تبصره (۱۰) ماده ۲۴ و تبصره (۳) ماده ۲۶ و تبصره (۲) ماده

۴۷ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر همدان را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام

کرده است که:

" احتراماً با تقدیم دادخواست و ضمائم آن به استحضار می رساند: تبصره ۱۰ ماده ۲۴ و تبصره ۲ ماده ۴۷ و

تبصره ۳ ماده ۲۶ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شهرداری همدان که به تصویب شورای اسلامی شهر همدان

رسیده است به شرح آتی خلاف قانون و خارج از اختیارات شورای اسلامی شهر همدان می باشد:

۱- طبق تبصره ۱۰ ماده ۲۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳، شهرداری همدان غرامت املاک واقع در طرح

تعریض معابر را با فرمول $(n \times (S - S^1) \times 7.60) < n$ تعداد طبقات عرض معبر مندرج در سند و S مساحت زمین قبل از تعریض و

S^1 مساحت زمین بعد از تعریض از طریق کسر از عوارض مازاد بر تراکم در سطح پروانه ساختمانی پرداخت می نماید.

فتوکی بر ابر اصل است

رونوشت مدیر دفتر هیئت عمومی آرایس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخیری نبش خیابان ایران زمین

دیوان عدالت اداری

۹۰۰۰/۴۴۰/۱۰/۵

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

۲- طبق تبصره ۲ ماده ۴۷ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳، شهرداری همدان هنگام صدور پروانه ساختمانی اراضی و املاک دارای تعریض که در اثر اجرای طرحهای مصوب شهری در برگذر احداثی یا اصلاحی یا تعریضی یا توسعه واقع شده و موجب ارزش افزوده می گردند علاوه بر کسر $Apst \leq$ (ارزش منطقه ای $p=$ و مساحت مقدار مسیری = st) از ارزش افزوده بابت غرامت مسیری، مقدار $(n \times (s - s^1) \times 60\%)$ نیز از تراکم در سطح کسر می نماید. لازم به ذکر است شهرداری همدان با محاسبه غرامت املاک واقع در طرح تعریض معابر طبق مصوبات یاد شده، مبلغ ناچیزی نسبت به قیمت روز به مالکین این گونه املاک پرداخت می نماید.

۳- طبق تبصره ۳ ماده ۲۶ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳، شهرداری همدان در تفکیکهایی که حسب ضرورت ناشی از تعریض و بازگشایی معابر اجرای طرحهای مصوب در بودجه، مقدار تفکیکی باقیمانده (دارای مستحدثات و فاقد مستحدثات) مشمول عوارض تفکیک نگردد، غرامتی بابت مسیری پرداخت نمی کند. به صراحت ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرحهای دولتی و شهرداریها مصوب ۱۳۶۷ واحدهای دولتی و موسسات عمومی مندرج در ماده مذکور از جمله شهرداریها مکلفند در صورت تحقق و اجتماع شرایط قانونی لازم نسبت به تملک اراضی و املاک واقع در طرحهای دولتی و شهرداریها با واگذاری زمین معوض و یا پرداخت بهای روز ملک با رعایت مقررات قانون نحوه تقویم ابنیه، املاک و اراضی مورد نیاز شهرداریها مصوب ۱۳۷۰ اقدام نمایند.

بنا به جهات فوق الذکر و عنایت به اصل تسلیط و اعتبار مالکیت مشروع و آثار مترتب بر آن حسب مادتين ۳۰ و ۳۱ قانون مدنی، وضع قاعده آمره مبنی بر پرداخت بهای ملک واقع در طرح با عنوان غرامت بر اساس فرمولهای خاص (که کمتر از قیمت روز می باشد) آن هم از طریق تهاتر با عوارض مازاد بر تراکم در سطح و ارزش افزوده و نیز وضع قاعده آمره مبنی بر عدم پرداخت غرامت املاک مردم توسط شهرداری در مصوبات پیش گفته، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قانونی شورای اسلامی شهر همدان می باشد. لازم به ذکر است هیأت عمومی دیوان عدالت اداری طبق

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

دادنامه شماره ۱۴۹۱ - ۱۳۸۶/۱۲/۱۴، مصوبه شورای اسلامی شهر ملایر که از حیث وضع قاعده آمره مشابه با مصوبات مورد اعتراض می باشد، ابطال کرده است. با توجه به مراتب یاد شده، با استناد به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ صدور حکم به ابطال مصوبه مورد اعتراض استدعا می شود. ضمناً با توجه به ماده ۱۳ قانون اخیرالذکر به منظور جلوگیری از تضییع حقوق اشخاصی که املاک آنها در طرح تعریض معابر قرار داشته، تقاضای ابطال مصوبه مورد اعتراض از تاریخ تصویب دارم. "

متن تعرفه در قسمتهای مورد اعتراض به قرار زیر است:

" تبصره ۳ ماده ۲۶- در تفکیک هایی که حسب ضرورت ناشی از تعریض و بازگشایی معابر اجرای طرحهای مصوب در بودجه مقدار تفکیکی باقیمانده (دارای مستحدثات و فاقد مستحدثات) مشمول عوارض تفکیک نگردیده و شهرداری نیز غرامتی بابت قسمت مسیری پرداخت نخواهد کرد و در صورت درخواست غرامت یا صدور احکام قضایی عوارض تفکیک و ارزش افزوده محاسبه و وصول یا تهاتر خواهد شد.

تبصره ۱۰ ماده ۲۴: به املاکی که قسمتی از آنها در تعریض قرار می گیرد به عنوان غرامت مسیری طبق فرمول زیر از

مبلغ مازاد تراکم در سطح کسر شود. $0.6 \times (s - s^1) \times n$

(تعداد طبقات طبق عرض معبر مندرج سند = n مساحت زمین بعد از تعریض = s^1 مساحت زمین قبل از تعریض = s)

بند: ملاک عمل تعداد طبقات قبل از تعریض سند می باشد در صورتی که در سند عرض معبر مشخص نباشد تعداد

طبقات قبل از تعریض را ۳ در نظر می گیریم.

تبصره ۲ ماده ۴۷: صرفاً هنگام صدور پروانه ساختمانی در مواردی که ملک دارای تعریض است در مورد غرامت

مسیری علاوه بر کسر ۸ pst از ارزش افزوده مقدار $0.6 \times (s - s^1) \times n$ از تراکم در سطح نیز کسر گردد.

بند: در صورتی که متراژ به دست آمده از فرمول ذکر شده در تبصره ۲ از متراژ تراکم در سطح محاسبه شده در

قوه قضائیه
برابراصلی

دفتر ثبت اسناد و املاک

معاونت عدالت اداری

۹۰۰۰۰/۱۳۹۰/۱۰/۵

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

تاریخ: ۱۳۸۸

شماره: ۵

پیوست: ۱

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

پروانه ساختمان طبق پیش نویس بیشتر باشد ملاک عمل متراژ تراکم در سطح صادره در پروانه ساختمانی طبق پیش نویس می باشد.

در پی اخطار رفع نقصی که از طرف دفتر هیأت عمومی برای شاکی ارسال شده بود، وی به موجب لایحه ای که به شماره ۴۸۷-۱۴/۴/۱۳۹۳ ثبت دفتر اندیکاتور هیأت عمومی شده اعلام کرده است که:

"مدیر دفتر محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام

احتراماً، عطف به اخطاریه رفع نقص صادره از دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در پرونده کلاسه ۱۱۸۸/۹۲ و شماره پرونده ۱۰۴۲۶-۰۹۰۰۰۹۹۸۰۹۲-۳۱/۳/۱۳۹۳ به اینجانب ابلاغ گردیده است به استحضار می رساند همان گونه که در متن دادخواست تقدیمی اعلام گردیده است قسمتهای مورد شکایت از تعرفه عوارض سال ۱۳۹۳ شهرداری همدان که به تصویب شورای اسلامی شهر همدان رسیده است، خلاف ماده واحده قانون تعیین تکلیف وضعیت املاک واقع در طرحهای دولتی و شهرداریها مصوب ۱۳۶۷ و قانون نحوه تقویم ابنیه، املاک و اراضی مورد نیاز شهرداریها مصوب ۱۳۷۰ و مواد ۳۰ و ۳۱ قانون مدنی می باشد و از طرفی با توجه به وظایف و اختیارات شوراهای اسلامی شهر مصوبات یاد شده خارج از حدود اختیارات قانونی شورای اسلامی شهر همدان می باشد. علاوه بر این پرداخت بهای املاک واقع در طرحهای شهری به کمتر از قیمت روز، خلاف اصل تسلیط و اعتبار مالکیت مشروع بوده لذا از این حیث خلاف شرع نیز می باشد.

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر همدان به موجب لایحه شماره ۷۰/۵۲/۳۶۱۲۰۰-۱۹/۳/۱۳۹۳ توضیح داده است که:

"ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

فایده کپی
مدیر دفتر هیأت عمومی
دیوان عدالت اداری
۹۰۰۰/۴۴۰/۱۰/۵

درس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

با سلام و احترام

بازگشت به اخطاریه کلاسه ۱۱۸۸/۹۲ در رابطه با شکایت خانم زهرا مظاهری خوب نسبت به ابطال تبصره ۱۰ ماده ۲۴ و ... تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شهرداری همدان به شرح ذیل دلایل بی اساسی شکایت مطروحه به استحضار می رسد:

اولاً: شاکی در دعاوی متعدد خواستار ابطال مصوبات شورای شهر شده اند حال آن که اساساً نه هویت و نه حیات و ممت ایشان معلوم است و نه نفع و فایده ای که بر دعوای ایشان مترتب است مشخص می باشد چرا که یکی از شروط عمومی طرح دعوا داشتن ذینفعی در موضوع مطروحه است والا اجازه طرح هر نوع دعوا از اشخاص نامشخص نتیجه ای جز انباشت پرونده ها و تزییع حقوق و جلوگیری از رسیدگی به پرونده های مستحق توجه نخواهد داشت، لذا مستدعی است ابتدا دستور فرمایید دفتر نسبت به موارد اخیر قبل از طرح موضوع در هیأت، تحقیق لازم را معمول دارند.

ثانیاً: تبصره ها و مواد مورد شکایت هیچ گونه منافاتی از حیث تصویب و محتوا با قوانین موضوعه مورد اشاره در شرح شکایت (از جمله قانون تعیین وضعیت املاک ... و قانون نحوه تقویم) ندارد و تنها سوء فهم شاکی از مواد قانونی است بدین توضیح که طبق تبصره ۶ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها مالک یا مالکینی که قصد اخذ پروانه ساختمانی دارند می باید بر اساس طرحهای مصوب شهری رعایت برهای اصلاحی را بنمایند در حالی که متن ماده واحده قانون نحوه تقویم املاک مورد نیاز شهرداریها مصوب ۱۳۷۰ در مقام بیان نحوه پرداخت غرامت به املاکی است که مورد تملک شهرداریها قرار گرفته اند به بیان روشن تر شکایت حاضر مواردی را شامل می شود که مالک خود رأساً متقاضی اخذ پروانه ساختمانی است و تبعاً مکلف به رعایت تعریض است (البته با دریافت مابه ازاء تراکم و ارتفاع) حال آن که قانون اخیرالذکر و نیز قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرحهای عمومی ناظر به طرحهایی است که اولاً: ضرورت

فهرست
رژیم
مدیر دفتر هیئت عمومی
دیوان عدالت اداری
۱۰۰۰/۴۴۰/۱۰/د

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

اجرا داشته باشند. ثانیاً: آن طرح به تصویب بالاترین مقام دستگاه اجرایی رسیده باشد. ثالثاً: اعلان عمومی شده باشد و رابعاً: بودجه تخصیصی داشته باشند که تصدیق می فرمایید شکایت حاضر فاقد ارکان فوق می باشد.

ذکر مطالب اخیر بدین معنا نیست که شهرداریها در هیچ موردی به املاک واقع در طرحها قیمت روز زمین یا املاک را پرداخت نمی نمایند بلکه مقصود بیان تفاوتهای ادعای مطروحه با موارد مورد توافق و یا تملک شهرداریهاست و گواه این موضوع هم اجرای سالانه مادتین ۸ و ۹ لایحه قانون نحوه خرید و تملک املاک برای اجرای برنامه های عمومی عمرانی و نظامی و پرداخت بهای عادلانه روز این گونه املاک است. وانگهی به فرض محال که مصوبات دفترچه تعرفه عوارض شهرداری مغایر و در تضاد قوانین عامل مملکتی باشد باز هم این امر مانع تظلم خواهی شخص شاکی در محاکم دادگستری و شعبه دیوان عدالت نخواهد بود.

ثالثاً: مصوبات مورد شکایت به متقاضیان ساخت و ساز این امکان را می دهد که قبل از تعریض (احتمالی) تراکمی بیش از ضوابط شهرسازی تا میزان ۸۰ درصد دریافت نمایند (توضیح آن که پیشینه تراکم در موارد دعاوی ۶۰ درصد می باشد) فروش تراکم بر این اساس از مالکین با قیمت روز و ارزش عادلانه ملک نیست تا غرامت هم بر آن اساس باشد بلکه مصوبه شورای شهر اقدامی تشویقی جهت بازگشایی معابر شهری است که نفع آن به طرفین موضوع خواهد رسید.

رابعاً: نکته ظریف قابل تامل در رابطه با واژه غرامت اینکه: غرامت تاوان و جبران زیان وارده است به دیگر سخن غرامت مستلزم تجاوز به مال غیر است یعنی شرط تحقق غرامت قابل مطالبه اقدام به تعریف ملک توسط شهرداری بدون رعایت مقررات و پرداخت بهای آن می باشد نه در جایی که هیچ اقدام عملیاتی از سوی شهرداری انجام نگرفته باشد چه اینکه در اینجا خود مالک داوطلبانه و با تقاضای خود و با دریافت مزایای مابه ازای تعریض اقدام به اخذ پروانه ساختمانی با رعایت بر اصلاحی می نماید. "

تاریخ: ۱۳۸۸

شماره:

پیوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

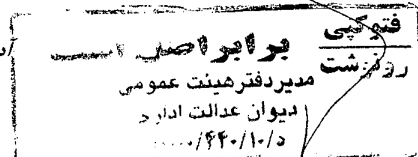
در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲، پرونده به هیأت تخصصی عمران، شهرسازی و اسناد دیوان عدالت اداری ارجاع می شود. هیأت مذکور در خصوص خواسته شاکی مبنی بر ابطال آن بخش از تبصره ۳ ماده ۲۶ مبنی بر اخذ ارزش افزوده، از تعرفه عوارض سال ۱۳۹۳ شهرداری همدان مصوب شورای اسلامی همدان به استناد مواد ۱۲ و ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۴۲-۱۳۹۶/۷/۱۹- رأی به رد شکایت شاکی صادر می کند. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافته است.

در پاسخ به ادعای خلاف شرع بودن موضوع تبصره (۱۰) ماده ۲۴، تبصره (۳) ماده ۲۶ و تبصره (۲) ماده ۴۷ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر همدان با شرع مقدس اسلام، قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب لایحه شماره ۹۳/۱۰۲/۲۴۰۲-۱۳۹۳/۸/۱۰ اعلام کرده است که:

" اطلاق تبصره های مصوبه در خصوص مواردی که شکایت شده، عدم پرداخت قیمت در صورتی که امکان پرداخت قیمت به صورت نقدی باشد، خلاف موازین شرع شناخته شد و در مورد مغایرت با قانون تشخیص امر به عهده آن دیوان است. "

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۶/۹/۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

درس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نيش خیابان ایران زمین

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

رأی هیأت عمومی

نظر به اینکه مطابق تبصره ۲ ماده ۸۴ و ماده ۸۷ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲، نظر فقهای شورای نگهبان برای هیأت عمومی لازم الاتباع است و قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۱۳۹۳/۸/۱۰-۹۳/۱۰۲/۲۴۰۲ اعلام کرده است که اطلاق تبصره های موضوع شکایت خلاف موازین شرع شناخته شد، بنابراین در اجرای احکام قانونی فوق الذکر و مواد ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و تبعیت از نظر فقهای شورای نگهبان، حکم بر ابطال اطلاق تبصره ۱۰ ماده ۲۴ و تبصره ۳ ماده ۲۶ و تبصره ۲ ماده ۴۷ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر همدان از تاریخ تصویب صادر و اعلام می شود. با ابطال اطلاق مصوبات به شرح فوق الذکر موجبی برای اتخاذ تصمیم در رابطه با ادعای مغایرت مصوبات با قانون وجود ندارد./

محمد کاظم بهرامی

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری